

## RAADSINFORMATIEBRIEF

18R.00823



**Van** : college van burgemeester en wethouders  
**Datum** : 18 december 2018  
**Portefeuillehouder(s)** : Wethouder Bolderdijk  
**Portefeuille(s)** : Bodemdaling en Klimaatbestendig  
**Contactpersoon** : W. Visser  
**Tel.nr.** : 8635  
**E-mailadres** : visser.w@woerden.nl

### Onderwerp:

Activiteiten 2018 Bodemdaling en Klimaatbestendig

---

### Kennisnemen van:

De in 2018 uitgevoerde activiteiten van het actieplan Bodemdaling. Dit programma is gericht op een structurele en toekomstbestendige aanpak van de bodemdalingsproblematiek in de gemeente Woerden. En daarnaast ook kennisnemen van de in 2018 uitgevoerde activiteiten van het actieplan Klimaatbestendig.

---

### Inleiding:

Jaarlijks informeerde het college de raad tijdens een raadsinformatieavond over de diverse projecten en ontwikkelingen binnen het programma Ontwikkeling veengebied. Volgens de nieuwe werkwijze van de raad doen we dit deze keer in de vorm van een raadsinformatiebrief. Met deze raadsinformatiebrief biedt het college inzicht in de activiteiten van 2018 rondom bodemdaling en ruimtelijke adaptatie.

---

### Kernboodschap:

#### 1. *Bodemdaling*

##### **Uitvoeringsplan Bodemdaling 2050**

###### Proefvakken Kamerik en monitoring

Elk jaar wordt een analyserapport opgesteld van de proefvakken in Kamerik. Momenteel wordt nog gewerkt aan de analyse van 2018. Wat wel al duidelijk is, is dat de droogte van afgelopen zomer tot extra zettingen heeft geleid. Vanuit het budget wegbeheer is een verlenging van de opdracht verstrekt om de komende twee jaar middels satellietdata de zetting in het openbaar gebied te blijven monitoren. Op dit moment is er nog onvoldoende budget voor de structurele monitoring voorafgaand en na aanleg van reconstructies.

###### Toekomstbestendige wegen en nutsvoorzieningen in het buitengebied

In het kader van het gebiedsproces Veenweiden in Beweging is een Levenscycluskostenanalyse uitgevoerd van verschillende verkeersoplossingen rondom de Van Teylingenweg. Het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling levert eind dit jaar een overzicht op van alle beschikbare funderingstechnieken op slappe grond. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gestart naar de mogelijke toepassing van de funderingstechniek massastabilisatie. Gemeente Alphen en Woerden deelden kennis en ervaring op het gebied van aanleg kabels en leidingen in projecten. Een regelmatig moeizaam en kostbaar proces. Onderling spraken partijen af te onderzoeken of een regionale aanpak in AGW-verband hierin verbetering

kan aanbrengen.

#### Drijvend Bouwen 'Veenetië'

De pilotstudie naar de haalbaarheid van Drijvend Bouwen op het veen is in uitvoering. Er wordt in deze studie gekeken naar ervaringen met verschillende ophogetechnieken, hoe dit concept is in te passen in het landschap, de LCC-kosten en wetgeving. Uit het onderzoek moet blijken of een drijvende wijk (financieel) haalbaar is. Daarnaast levert de studie een set met randvoorwaarden op voor bouwen in het buitengebied. De verwachting is dat halverwege 2019 de conclusies gereed zijn.

#### Veenweiden in beweging

In augustus ontving de raad een RIB over dit gebiedsproces (18R.00503). Inmiddels zijn de gebiedsgesprekken gestart (boerenavonden). Het dorpsplatform Kamerik wil graag een adviesrol. Het proces van de kavelruil gaat ook van start en het uitgangspunt is samen op te trekken.

#### Handboek inrichting openbare ruimte

In het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) wordt ook de opgedane kennis rondom bodemdaling geborgd. Er volgt nog een training voor projectleiders hoe de verschillende informatie uit de kaarten en richtlijnen concreet toegepast moeten worden in de projecten.

#### Onderzoek natuurlijke zetting in relatie tot gaswinning

Op korte termijn start het onderzoek naar natuurlijke zetting in Woerden. In dit onderzoek kijken we naar de autonome bodemdaling in zowel het landelijke als bebouwde gebied. Vervolgens zal het onderzoek in beeld brengen wat het effect is van verschillende scenario's van gaswinning. Deze informatie is nodig in de lobby van gemeente Woerden tegen deze ontwikkeling. Dit onderzoek betreft een samenwerking tussen het programma bodemdaling en klimaatneutraal.

#### Omgevingsvisie

In de projecten Drijvend Bouwen en Veenweiden in beweging werken we al in de geest van de nieuwe omgevingswet. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen of resultaten van gebiedsprocessen vragen mogelijk aanpassing van beleid of goede aansluiting met de Woerdense omgevingsvisie. Het resultaat is dat bodemdaling goed is verankerd in de omgevingsvisie.

### **Samenwerkingsverbanden**

#### Platform Slappe Bodem

Ook het afgelopen jaar nam Woerden deel aan de bestuurlijke en ambtelijke kerngroep van dit platform. Op het jaarlijkse congres op 22 november 'Veenomeen' vertelde Wethouder Bolderdijk over de Woerdense aanpak van bodemdaling die in de kern gaat over de lange termijn aanpak.

#### Regiodeal Bodemdaling Groene Hart

Het samenwerkingsverband Alphen, Gouda en Woerden werkte samen met waterschappen en provincies aan een regiodeal Bodemdaling. De Regiodeal Bodemdaling Groene Hart is toegekend voor een bedrag van 10 miljoen euro (aanvraag 13 miljoen euro). Het nieuws vanuit het Rijk is hier te vinden: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/11/16/ruim-200-miljoen-euro-voor-12-regio-deals>. De ondertekening van de deal vindt plaats in het voorjaar van 2019.

### **Communicatie**

#### Kennis delen

Op de websites van het Platform Slappe Bodem (<http://www.slappebodem.nl>) en het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (<http://www.kennisprogrammabodemdeling.nl>) staan factsheets van de Woerdense projecten en links naar documenten. De documentairefilm 'Het Zinkende Land' over bodemdaling is volledig te bekijken op de youtube pagina van Platform Slappe Bodem via de link <https://www.youtube.com/watch?v=Vl4rF8gSZ6k>. Trouw schreef in november nog een artikel over bodemdaling en De Kanis (<https://www.trouw.nl/samenleving/het-hele-dorp-de-kanis-leeft-op-een-spons-af780dae/>). Het televisieprogramma Ondernemend Nederland (RTL 7) maakte een programma waarin ook aandacht was voor drijvend bouwen als oplossing voor bodemdaling (filmlocatie Waterrijk).

#### Campagne 'hoe groen is jouw hart?'

Via de campagne 'hoe groen is jouw hart?' wordt met inwoners gecommuniceerd over bodemdaling en klimaatbestendig. De organisatie en coördinatie gebeurt vanuit het programma klimaatbestendig. Daar

waar we bodemdaling kunnen laten meeliften doen we dit. Zoals bijvoorbeeld tijdens de presentaties bij wijkplatforms.

## **2. Klimaatbestendig 2050**

### **Uitvoeringsplan Klimaatbestendige openbare ruimte**

In Q2 van 2018 is begonnen aan een inventarisatie van knelpunten op het gebied van wateroverlast en waterkwaliteit in de stad Woerden en omliggende kernen in de gemeente. Na het inventariseren van onder andere de hittekaarten (zie verderop) en de voorlopige voorspellingen van de droge zomer van 2018 is gebleken dat het integraal oppakken van alle thema's in één uitvoeringsplan het meest gewenst blijkt. In 2018 is een start gemaakt met de onderdelen wateroverlast, waterkwaliteit en hitte.

#### Wateroverlast

Begin 2018 is het integrale wateroverlastmodel afgerond. Vervolgens hebben we verschillende knelpunten die ontstaan bij extreme neerslag geïnventariseerd.

#### Waterkwaliteit

In het kader van de waterkwaliteit in Woerden en haar dorpen is een vervolg gegeven op de ecoscan die eerder is uitgevoerd in 2015. De ecoscan van 2018 geeft opnieuw inzicht in de ecologische kwaliteit van het oppervlakte water. Doordat 2018 een zeer droge zomer was hebben we nu een goed beeld knelpunten die ontstaan als gevolg van droogte. Begin 2019 verwachten we een definitieve ecoscan 2018.

Uit de vergelijking van de ecoscan 2015 met het streefbeeld dat de gemeente wilt behalen is gebleken dat in sommige gevallen de ambities niet behaald worden. Daarom is voor het onderdeel waterkwaliteit is door gemeente Woerden en HDSR tevens een watersysteemanalyse laten maken voor Molenvliet en Zegveld. Om inzicht te krijgen in het functioneren van het watersysteem en de omvang van de nutriëntenbelasting op het watersysteem. Door de zogenoemd 'kritische nutriëntenbelasting' kan worden bepaald of deze een knelpunt vormt voor de waterkwaliteit en daarmee kan onder andere kroos voorkomen worden. Uitkomsten uit deze analyse worden tevens opgenomen in het uitvoeringsplan.

In diverse sessies hebben we samen met het waterschap voor alle wijken en dorpen een maatregelenpakket opgesteld om de knelpunten voor wateroverlast en waterkwaliteit op te lossen.

#### Hitte(kaarten)

Op de regionale stresstest die uitgevoerd is onder de vlag van het Winnet samenwerkingsverband (zie verderop in de RIB) is een verdiepingsslag laten maken. Een tweetal kaarten zijn door Sweco opgesteld:

- *Hittekaart overdag*: deze kaart geeft inzicht in de verschillen in gevoelstemperatuur in de buitenruimte op een hete dag. En laat daarmee de beschikbaarheid van koele plekken in de stad zien;
- *Aantal hete nachten*: deze kaart geeft een indicatie van het aantal hete nachten (tropische nachten met een temperatuur van boven de 20 graden) en heeft hiermee relatie met de gezondheid van inwoners.

Op dit moment zijn we de kaarten aan het analyseren en wordt dit opgenomen in het uitvoeringsplan Klimaatbestendige openbare ruimte.

### **Samenwerkingsverbanden**

#### Coalitie Ruimtelijke Adaptatie Utrecht (CRA)

In regionaal verband werkt gemeente Woerden samen met Utrechtse gemeenten, Provincie Utrecht, VRU en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden aan klimaatadaptatie. We delen kennis en ervaringen met elkaar. Daarnaast werken we aan een visie en regionaal uitvoeringsprogramma om regionale opgaven op te pakken zoals zoetwatervoorziening. Dit is ook nodig om als regio aanspraak te maken op bijdragen vanuit het landelijke Deltafonds om onze gemeenten klimaatbestendig in te richten.

Ook hebben we in regionaal verband de door het Rijk verplichte stresstest gedaan om te bepalen wat de risico's zijn als gevolg van hevige neerslag, droogte, hitte en overstroming.

#### Groene alliantie

Samen met 'Duurzaam Woerden' wordt er een groene alliantie in de gemeente opgezet. Het doel van deze alliantie is meer bewustzijn creëren voor thema's zoals een watervriendelijke tuin of groene daken. In de eerste stap gaan we om tafel met hoveniers om zo de beweging van het hebben van een groene (watervriendelijke) tuin ook via de hoveniers aan te vliegen. Uit deze stap moeten ook de belemmeringen en overwegingen die hoveniers bij inwoners tegenkomen blijken, voor het aanleggen van een



watervriendelijke tuin. Waarop we onze communicatiestrategie kunnen aanpassen. Er wordt ook gekeken naar mogelijkheden van plukroutes en een mobiele inzetbaarheid van informatie en praktische tips voor inwoners in-/om het huis.

### **Communicatie**

#### Campagne 'Natuurlijk! De watervriendelijke tuin'

In samenwerking met de gemeenten Houten, Utrecht, Stichtse Vecht, Nieuwegein, het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden en de Tuinbranche hebben we in april een actiedag in tuincentrum De Bosrand gehad. In de actiestand werd het gesprek aangegaan met inwoners over onder andere het vergroenen van tuinen, afkoppelen van de regelpijp en de aanleg van een groen dak. Hier was tevens een tuinontwerper aanwezig, die persoonlijk advies gaf en de stadsimker over 'bijen in de tuin'. Ook het waterschap was aanwezig met de 'watertafel'.

Om inwoners meer bij de actiedag te betrekken was er een groenquiz met als prijs een regenton. Dit is in de lokale media opgepakt.

<https://www.rplwoerden.nl/nieuws/18616-woerdense-wint-een-ton-met-groen-quiz>

De sociale media kanalen van de gemeente Woerden zijn gebruikt worden om direct na bijvoorbeeld een hevige regenbui de handelingsperspectieven te communiceren.

Het thema 'natuur' van de Boekenweek sloot goed aan op het onderwerp. Daarom werd er op 10 maart een informatiemarkt rondom duurzaamheid gehouden in de bibliotheek in Woerden. Tijdens deze dag werd er ook aandacht geschonken aan de campagne 'Natuurlijk! De watervriendelijke tuin'. De bibliotheek heeft aangegeven hier een vervolg aan te willen geven.

#### Ambassadeurs

Bij de aanvraag van een subsidie voor een groen dak of afkoppelen kunnen inwoners aanvinken dat zij ambassadeur willen zijn. Deze ambassadeurs willen we verder inzetten in de vorm van het maken van krachtportretten in de Woerdense Courant en op social media. Maar worden de ambassadeurs verder gekoppeld aan andere inwoners die vragen hebben over de aanleg van een groen dak of watervriendelijke tuin. Om zo kruisbestuiving te laten plaats vinden.

#### Staat van je straat

Staat van je straat is een middel om meer inzicht te verkrijgen hoe klimaatrobuust een straat en omliggende percelen zijn. Het doel is om inwoners bewust te maken hoe goed hun straat is voorbereid op een veranderend klimaat. We kunnen het bijvoorbeeld gebruiken om in reconstructieprojecten met bewoners het gesprek hierover aan te gaan. Met deze tool wordt op basis van data op het gebied van hitte, droogte, wateroverlast en overstroming een label aan de straat gekoppeld. Net zoals dat er een energielabel bestaat. Daarnaast wordt er een korte toelichting gegeven wat er op straatniveau gedaan kan worden om beter te scoren.

#### Subsidie voor aanleg groene daken en afkoppelen daken

De subsidieregeling voor de aanleg van groene daken en afkoppelen van daken van het afvalwaterriool heeft bijgedragen aan het klimaatbestendig maken van het bebouwd gebied. Hier over ontvangt u een aparte raadsinformatiebrief (18R.00737). Om deze regeling meer onder de aandacht te krijgen, en de bewustwording van inwoners te vergroten, gaan we langs bij de avonden van de wijk- en dorpsplatforms.

#### Aandachtsgebieden voor houtenfunderingspalen

Het onderzoek naar grondwaterstanden en –stromen voor stad Woerden is in 2018 afgerond. Met o.a. deze resultaten bepalen we nu de risicogebieden voor houten funderingspalen. Deze aandachtsgebieden worden nu in kaart gebracht. En zullen gecommuniceerd worden door middel van een zogenoemd 'funderingsloket'. Een online omgeving waar inwoners kunnen inzien of zij zich in een aandachtsgebied bevinden en wat de handelingsperspectieven hierbij zijn.

#### Folder overstromingen

Tijdens de Week van ons water in oktober heeft de gemeente dit jaar een folder overstromingen huis-aan-huis verspreid. Hierin informeerden we onze inwoners over het risico op een overstroming, hoe hoog het water in hun woning komt en wat zij zelf kunnen doen om voorbereid te zijn.

---

**Financiën:**

Het beschikbare budget voor 2018 voor Actieplan Bodemdaling 2050 was € 199.000.

Het beschikbare budget voor 2018 voor Actieplan Klimaatbestendig 2050 was € 230.000, waarvan € 190.000 is gedekt door de rioolheffing.

In 2019 is er € 287.000 euro voor Actieplan Klimaatbestendig en € 120.000 voor Actieplan Bodemdaling.

---

**Vervolg:**

In 2019 wordt er gewerkt aan de uitvoeringsprogramma's Bodemdaling 2050 en Klimaatbestendig 2050. De raad ontvangt ook in 2019 een gezamenlijk voortgangsrapport.

---

**Bijlagen:**

N.v.t.

---

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA



De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

